

Informasjon fra FoU-statistikken 23.04.2019

Tematiske FoU-områder 2017

Kaja Wendt

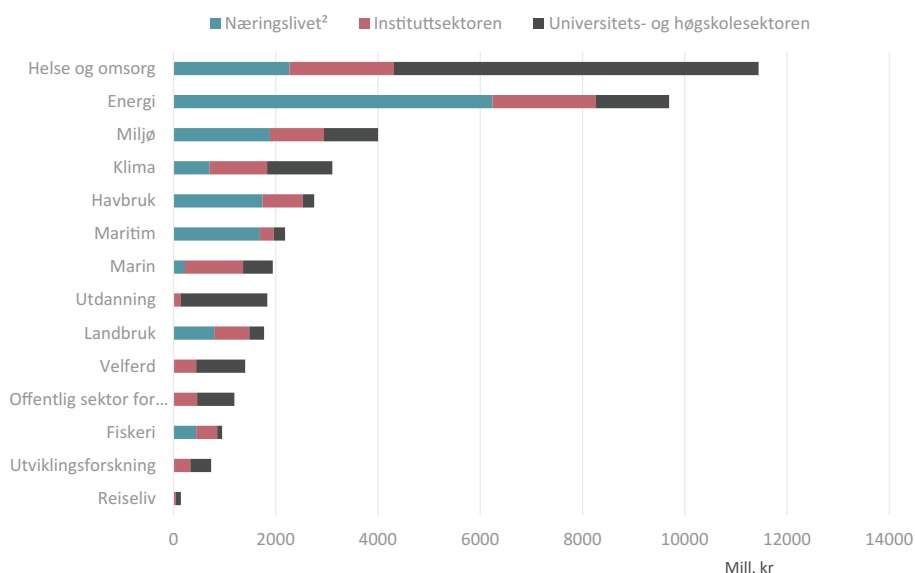
Resultater fra FoU-undersøkelsen for 2017 viser at helse og omsorg var det største tematiske området med en ressursinnsats til FoU på litt over 11 milliarder kroner, etterfulgt av energi med nærmere 10 milliarder kroner. Blant teknologiområdene dominerer FoU innenfor IKT med en ressursinnsats på 18 milliarder kroner i 2017.

Helse og omsorg er det største tematiske FoU-området

Totalt utgjorde driftsutgifter til forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge 64,5 milliarder kroner i 2017. Det gir en vekst i løpende priser på 8,5 milliarder kroner, eller 15 prosent fra 2015. Driftsutgifter til FoU innenfor ulike tematiske områder fremgår av figur 1. Det vil kunne være noe overlapp mellom de tematiske områdene. Den største ressursinnsatsen til FoU ble rapportert under temaområdet helse og omsorg med

vel 11 milliarder kroner. Universitets- og høyskolesektoren var den klart største sektoren innenfor dette tematiske området, der blant annet all FoU ved helseforetak med universitetssykehusfunksjon inngår. I næringslivet var energi det desidert største området, mens energi og helse og omsorg var de to største områdene i instituttsektoren.

Figur 1 Driftsutgifter til FoU innenfor tematiske områder¹ etter sektor. 2017. mill. kr.

¹ Tematiske områder kan overlape.

² Foretak med 10 eller flere sysselsatte. For næringslivet inngår ikke spørsmål om velferd, reiseliv, utdanning, utviklingsforskning eller offentlig sektor for øvrig.

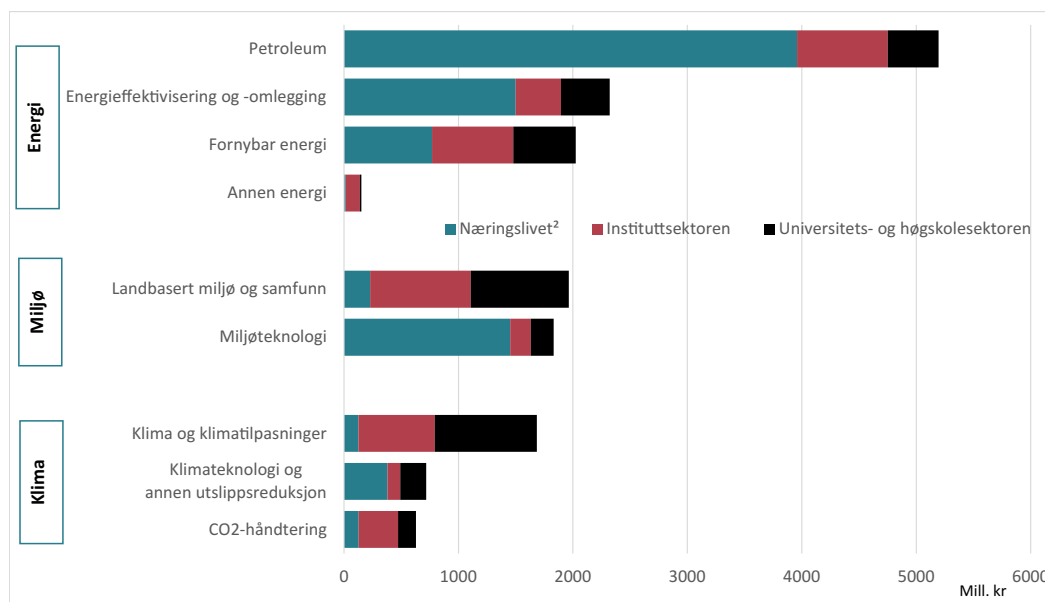
Kilde: FoU-statistikk, SSB og NIFU

Innenfor energi er petroleum fortsatt størst

Innenfor FoU på områdene energi, miljø og klima er petroleum størst med driftsutgifter til FoU på 5,2 milliarder kroner i 2017, se figur 2. I løpende priser innebærer dette en nedgang fra 2015 da driftsutgiftene til FoU innenfor petroleum var 5,7 milliarder kroner

(–9 prosent). Til sammenligning økte ressursene til energieffektivisering og fornybar energi fra 3,4 milliarder til 4,3 milliarder (27 prosent). Forskningsmiljøene rapporterte FoU-virksomhet av mindre omfang innenfor temaområdene miljø og klima, men veksten på disse områdene var langt sterkere enn for total FoU i Norge.

Figur 2 Driftsutgifter til FoU innenfor energi, miljø og klima¹ etter sektor. 2017. mill. kr.

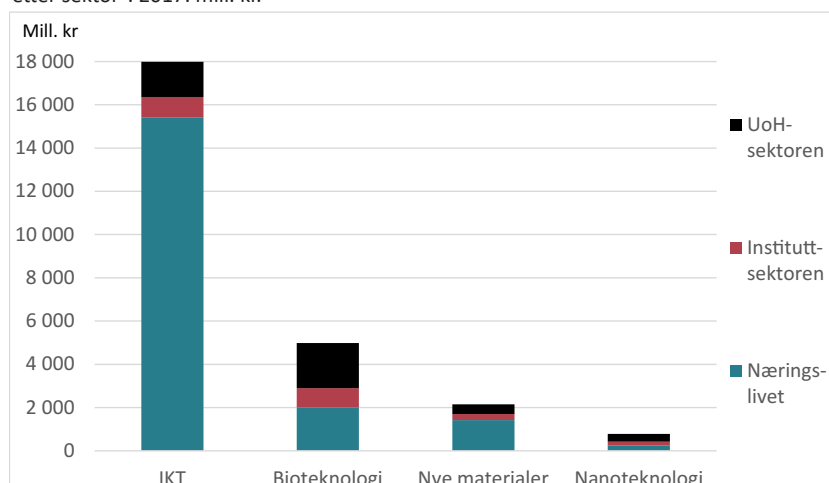

¹ Hovedområdene (energi, miljø og klima) kan overlape, mens underområdene skal summere til 100 %.

² Foretak med 10 eller flere sysselsatte.

Kilde: FoU-statistikk, SSB og NIFU

Figur 3 Driftsutgifter til FoU innenfor teknologiområder¹ etter sektor². 2017. mill. kr.

¹ Teknologiområdene skal ikke overlape.

² For næringslivet inngår kun foretak med 10 eller flere sysselsatte.

Kilde: FoU-statistikk, SSB og NIFU

IKT dominerer innenfor teknologiområdene

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi var det største teknologiområdet med 18 milliarder kroner i driftsutgifter til FoU i 2017, se figur 3. Næringslivet står for 85 prosent av ressursinnsatsen innenfor IKT. Det er også innenfor IKT vi finner den sterkeste veksten fra 2015 til 2017 på 3,8 milliarder kroner, eller 27 prosent i løpende priser. For nanoteknologi var tilsvarende vekst på 12 prosent, mens både bioteknologi og nye materialer hadde en vekst på omkring 8 prosent.

Flere detaljer om den tematiske innretningen av Norges forskningsinnsats

Norske myndigheter har i mange år gjort prioriteringer med hensyn til hvilke forskningsområder det skal satses på. Over tid har forskningsprioriteringene endret seg noe. Med Regjeringens Langtidsplan for forskning og høyere utdanning var det behov for en systematisk statistikk for å følge utviklingen. I samarbeid med fagmiljøene i Norges forskningsråd ble definisjoner og veiledningstekster revidert i forkant av FoU-undersøkelsen 2017 slik at det i varierende grad vil være mulig å se utviklingen over tid for enkelte områder.

Forskningsmiljøer i universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren som i hovedundersøkelsen rapporterte FoU på 11 utvalgte tema- og teknologi-områder (energi, miljø, klima, marin, maritim, fiskeri, havbruk, landbruk, velferd, utdanning og bioteknolo-

gi), fikk et tilleggsskjema med noen oppfølgingsspørsmål om de aktuelle områdene. Spørsmålene omfattet finansiering og FoU-personalet. For næringslivet ble det ikke sendt ut egne spørreskjema, men det ordinære spørreskjemaet var utvidet til å inkludere en nærmere inndeling av de utvalgte temaområdene.

Nærmere sommeren vil NIFU utgi en egen rapport som presenterer funnene fra kartleggingen av de tematiske områdene. Da inkluderes detaljerte underområder og næringslivets spørsmål om forskningsområder for foretak ned til minimum 5 ansatte.

Se nærmere om definisjoner og spørreskjema for de tematiske kartleggingene i universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren [her](#).

I NIFUs [FoU-statistikkbank](#) gis brukerne mulighet til selv å velge tabeller og data også innenfor tema- og teknologiområder. Detaljert statistikk for næringslivet publiseres av [Statistisk sentralbyrå](#).

Foreløpig FoU-statistikk for 2018 vil bli publisert i oktober 2019.

Kontaktpersoner for FoU-statistikken

Universitets- og høyskolesektoren: Kaja.Wendt@nifu.no, tlf. 996 31 554

Instituttsektoren: Bo.Sarpebakken@nifu.no, tlf. 960 94 042

Helseforetakene: Ole.Wiig@nifu.no, tlf. 960 94 024.

Næringslivet: Kristine.Langhoff@ssb.no, tlf. 21 09 43 91 eller Harald.Fondevik@ssb.no, tlf. 21 09 47 51.

Om statistikken

Hvert år utarbeides det totaltall for ressursinnsatsen i forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge. I universitets- og høyskolesektoren er det hovedundersøkelse annethvert år (oddetallsår). NIFU har statistikkansvaret for universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren, mens Statistisk sentralbyrå har ansvaret for næringslivet. NIFU sammenstiller dataene til den totale FoU-statistikken for Norge. Statistikken utarbeides på bakgrunn av OECDs retningslinjer i den såkalte Frascati-manualen og inngår i OECDs og Eurostats databaser for Science & Technology. Den nasjonale FoU-statistikken for Norge publiseres av NIFU og Norges forskningsråd. I [FoU-statistikkbanken](#) gis brukerne mulighet til selv å velge tabeller og data. Detaljert statistikk for næringslivet publiseres av SSB.

NIFU

Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning

Nordic Institute for Studies in Innovation, Research and Education

NIFU tilbyr handlings- og beslutningsorientert forskning til offentlig og privat sektor. Forskningen omfatter hele det kunnskapspolitiske området – fra grunnopplæring, via høyere utdanning til forskning, innovasjon og kompetanseutvikling i arbeidslivet. Instituttet har i tillegg nasjonalt ansvar for produksjon, analyse og formidling av statistikk og indikatorer for det norske FoU- og innovasjonssystemet.

NIFU

PB 2815 Tøyen, NO-0608 Oslo
www.nifu.no | post@nifu.no